

XXII. ÉVFOLYAM
2022. JÚNIUS

ÉTA-HÍREK

25
1997-2022

Tagszervezeti találkozó Balatonmárfiafűrdőn

Örömmel számolunk be nektek arról, hogy május elején újra nagyobb körben tudtunk személyesen találkozni tagszervezeteink munkatársaival az idei első tagszervezeti találkozónkon. A csodálatos helyszínt és az ellátást a balatonmárfiafűrdői *Regens Wagner Alapítvány* (<https://regenswagner.hu>) csapata biztosította számunkra, köszönjük nekik a sok szervezést és előkészületet. A kétnapos találkozót leginkább a közös időtöltésről és (újra)találkozásokról szolt –, emellett természetesen szabadidős és szakmai programokkal is készültünk a tagszervezeteink számára.

A RW Alapítvány fogyatékossgal élő lakói és foglalkoztatottjai táncos előadással indították el a programot, a műsor után pedig az ő iránymutatásokkal közösen készítettünk fára akasztható agyaggyöngyöket és együtt hajtogattunk kis hajókat. A nap későbbi részében meghívott fogyatékossgügyi szakértőnkkel, *Molnár István*mal beszélgettünk a segítő szervezeteket

érintő aktuális kérdésekről és lehetőségekről, majd a napot közös vacsorával és beszélgetéssel zártuk.

A tagszervezeti találkozót második napján egy kisebb csoport meglátogatta az alapítvány által működtetett-támogatott lakhatást (TL), ahol a lakók szívesen mutatták meg nekünk a házukat, a szobájukat és meséltek a mindennapi életükről. Tőlük visszaérkezve *Dr. Preisz Éva* vezetésével mentálhigiénés támogató csoportfoglalkozáson vettünk részt, és közösen gondolkodtunk önmagunkról, jólétünkről, mindennapi nehézségeinkről és azok megoldási lehetőségeiről.

Köszönjük, hogy ennyien eljöttek és aktívan részt vettek a programokon és külön köszönjük a termékeiket kiállító szervezeteknek, hogy itt is megmutatták magukat és a termékeiket!

Reméljük, hogy a következő tagszervezeti találkozón még többen tudunk együtt lenni, találkozzunk ősszel!

EASPD Magyar Fórum

2022. április 28.

A magyar fórumot ezúttal is a CÉHálózattal közösen szervezte meg Szövetségünk.

Tekintettel arra, hogy az Ukrajnában zajló háború kezdete óta folyamatosan dolgozik azon, hogy a háborús helyzetből menekülő, fogyatékossgal élő személyek és az őket támogató szervezeteket segítse.

Az EASPD főtitkára, *Maya Doneva asszony* személyes jelenléte a programon ezt igazolta. Főtitkár asszonyt az is érdekelte, hogy Magyarországon az EASPD tagszervezetek és a szakmapolitika hogyan tud bekapcsolódni ebbe a segítő mechanizmusba, illetve miben és hogyan várnak segítséget az EASPD-től, Brüsszeltől.

Nagy érdeklődésre számot tartó, nagy létszámú program volt. Sok más jelenlévő mellett körünkben köszönthettük *Fülöp Attila* államtitkár urat is.

A programot követően sokat beszélgettünk, együtt gondolkodtunk *Maya Doneva*val a segítségnyújtásban történő továbblépési lehetőségeket illetően.

Az ő általa készült összefoglaló írásból jól látható, hogyan érezte magát nálunk, milyen információkat, impulzusokat kapott a jelenlévőktől, valamint a számára összeállított egyéb programok során.

Papp Ágnes

1. What was the purpose of the EASPD representatives' visit to Hungary in early May?

The visit was part of a visits of our Temporary Regional Offices (TROs) in Moldova, Bulgaria, Hungary, Slovakia, and Ukraine. These offices were open due to the humanitarian and refugee crisis caused by the Russian attack on Ukraine. As our work has always been related with capacity building and supporting services to be the best in any given situation – we also wanted so to see how services in border countries are coping with the emergency response needed.

1. Milyen céllal érkeztek az EASPD képviselői Magyarországra május elején?

A látogatás a Moldovában, Bulgáriában, Magyarországon, Szlovákiában és Ukrajnában található Ideiglenes Regionális Irodáink (TRO-k) meglátogatásának a része volt. Ezek az irodák az humanitárius és menekültválság miatt nyitottak meg, amelyet az Ukrajna elleni orosz támadás idézett elő. Mivel célunk, hogy a kapacitásbővítéshez és a támogató szolgáltatásokhoz kapcsolódó tevékenységeink minden helyzetben a legjobbak lehessenek, szerettük volna látni, hogy a határmenti országok szolgáltatásai hogyan tudnak megbirkózni a szükséges katasztrófa-elhárítási feladatokkal. ►

Az újság megjelenését az Emberi Erőforrások Minisztériuma támogatta.

► **2. What did the EASPD representatives expect from the Hungarian Forum? How far do you think this was achieved?**

With each regional office we have different expectations and agreement as in all of the above-mentioned countries the situation is quite different. With our partners from Hungary, we are mainly working on raising awareness of the topics of disabled refugees and the need of political visibility on the topic – from the moment they enter in Hungarian soil to the moment they are hosted in a family or in an organisation. We visited one of the great examples of Hungarian professionalism and hospitality – a guest house of Beáta, Dóri és Csaba – Strázsza Tanya – Strázsza Vendégház. They are hosting many families - some of them with children with Down Syndrome, disabled elderly people, people with physical disabilities. Their guest house is turned from supported employment model to an emergency response social service and what they are doing is impressive.

3. How do you assess overall the Hungarian Provider Forum?

The Forum was very interesting: with dynamic discussions and challenging questions. It gathered over 40 people – policy makers, activists, DPOs – and the event itself showed us that there is interest from the community and the government to address this topic in a quality manner.

2. Mit vártak az EASPD képviselői az ÉTA irodájában megrendezett Magyar Fórummal kapcsolatban? Véleménye szerint mennyire sikerült ezt elérni?

Az egyes regionális irodákkal kapcsolatosan különböző elvárásaink és megállapodásaink vannak, hiszen a fent említett országok mindegyikében egészen más a helyzet. A magyarországi partnereinkkel elsősorban azon dolgozunk, hogy felhívjuk a figyelmet a fogyatékossgal élő menekültek csoportjára és a téma politikai láthatóságának szükségességére – attól a pillanattól kezdve, hogy magyar földre lépnek, egészen addig, amíg el nem helyezik őket egy családnál vagy egy szervezetnél. A magyar szakmaiság és vendégszeretet egyik csodálatos példáját – *Beáta, Dóri és Csaba* vendégházát – látogattuk meg, a Strázsza Tanya – Strázsza Vendégházat. Sok menekült családot fogadnak be, némelyik családban Down-szindrómás gyermekek, fogyatékossgal élő idősök vagy mozgássérült emberek is vannak. Vendégházuk a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatását támogató modellből veszélyhelyzeti szociális szolgáltatássá változott, és lenyűgöző, amit csinálnak.

3. Hogyan értékeli az ÉTA irodájában megrendezett Magyar Fórumot?

A Fórum nagyon érdekes volt: dinamikus, vitákkal és kihívásokkal teli kérdésekkel. Több mint 40 ember gyűlt össze – politikai döntéshozók, aktivisták, fogyatékossgal élő személyeket szolgáló szervezetek – és maga az esemény is megmutatta számunkra, hogy a közösség és a kormány is érdeklődik a téma (szerk: „fogyatékossgal élő menekültek”) minőségi megoldásainak a módjain.

4. What were the main messages for EASPD from the Hungarian Provider Forum? What main conclusion can you highlight from the programme?

I have to say that even though we are having diverse expectations from each regional office, from all of the border countries we keep on receiving the same message: we are missing financial tools to address the situation. Already nearly 3 months after the start of the war most of the emergency response relies on donations and charity. The missing financial tools were something that also was underlined in our discussion in Hungary. We, at EASPD are working on many levels to send this message to the proper policy makers both nationally and here in Brussels and we hope that soon we can have an impact in that direction. One of the main principles of social services is that they need to be sustainable and that cannot happen if there is not financial frame to ensure that.

5. What other organised activities did you participate in during your visit? Are there any of them worth highlighting?

I already highlighted the Strázsa Tanya guesthouse, and I would like to also share my experiences in the "Never Give Up Café and Restaurant". This place is a great example of social responsible link between inclusion, social economy and community. Above all I really enjoyed our dinner and the spirit of the team there. The Civic Advocacy network itself is a very impressive organization – to unite social organisations in a common vision is not always easy. It requires not only sharing a common vision, but also a lot of skills for partnerships and negotiations both with stakeholders and colleagues. I think that our colleagues in Budapest are doing amazing work and what I saw during my stay there can only make me proud that we have them as our member organisation and regional office representative.

4. Mi volt a fő üzenet az EASPD számára? Milyen fő következtetéseket emelne ki a programból?

Azt kell mondanom, hogy bár eltérőek az elvárásaink az egyes regionális irodákkal szemben, az összes határmenti országból továbbra is ugyanazt az üzenetet kapjuk: hiányoznak a pénzügyi eszközök a helyzet kezelésére. Közel három hónappal a háború kezdete óta a katasztrófa elhárítás nagy része még adományokon és jótékonyági célokon alapul. A pénzügyi eszközök hiánya kiemelten jelent meg a magyarországi egyeztetéseken is. Mi, az EASPD-nél több szinten dolgozunk azon, hogy eljuttassuk ezt az üzenetet a megfelelő politikai döntéshozóknak országos szinten és itt Brüsszelben is, és reméljük, hogy hamarosan hatást is tudunk elérni ebben az irányban. A szociális szolgáltatások egyik fő alapelve, hogy fenntarthatónak kell lenniük, és ez nem történhet meg, ha nincs pénzügyi keret ennek biztosítására.

Milyen egyéb szervezett programokon vettek részt a látogatásuk során? Van-e bármilyen kiemelendő közöttük?

Korábban kiemelttem a Strázsa Tanya vendégházat, mellettük a „Nem Adom Fel Kávézó és Étteremről” is szeretném megosztani tapasztalataimat. Ez a hely nagyszerű példája a társadalmi felelősségvállalás kapcsolatának a befogadás, a szociális gazdaság és a közösség között. Mindenekelőtt nagyon élveztem a vacsoránkat és az ottani csapat szellemiségét. A CÉHálózat egy nagyon impozáns szervezet – a szociális szervezeteket nem mindig könnyű egyesíteni egy közös vízióban. Ez nem csak a közös vízió megosztását igényli, hanem sok egyéb készségre is szükség van a partnerségek alakításához és a tárgyalásokhoz mind az érintettek, mind a kollégák részéről. Úgy gondolom, hogy budapesti kollégáink elképesztő munkát végeznek, és az ott tartózkodásom alatt láttam alapján büszke lehetek, hogy ők egyben a tagszervezetünk és a regionális irodai képviselőink.

ÉTA Diák-Önkéntes és Közösségi Szolgálat az Esztergomi Montágh Imre EGYMI-ben

A közösségi szolgálat koordinálására 2019 februárjában kért fel az intézmény vezetése.

Az iskolában folyó önkéntes közösségi szolgálatról korábban hallottam, de addig nem volt rálátásom. A felkérést követően Esztergomban körbejártam a lehetséges helyszíneket és egyeztettem. Az esztergomi Ferences Rendtartomány Idősek Otthonának vezetője pozitívan állt megkeresésünkhöz. Ezt követően diákokat kezdtem toborozni a feladat ellátásához, illetve az akkor az ÉTA Szövetséggel szerződésben lévő diákokkal megbeszéltem az általam felajánlott lehetőségeket. A diákok örömmel csatlakoztak a programhoz. Tanév végéig kilenc közösségi szolgálatos diánkunk volt. A lányok havi egy szombat délelőttjükön meglátogatták az otthon lakóit és részt vettek a mentálhigiénés nővér által szervezett közös programokban. A programok között húsvéti készülődés, séta, egyéb kreatív feladatokban való segítség is szerepelt. A három fiú az iskolán belül végzett segítő feladatokat személyre szabottan. Nyáron lehetőségük volt arra, hogy részt vegyenek a Balatonmárfafürdőre szervezett érzékenyítő tábor életében. Ezt a lehetőséget azok a diákok kapják, akik rendelkeznek a szerződésben rögzített és teljesített óraszámokkal. Következő két tanévben sajnos a covid 19 megjelenésével az idősoththoni személyes találkozásokat szinte teljesen el kellett hagynunk a lakók érdekében. Online formában tartottuk a kapcsolatot a lakókkal, illetve nyáron egy-két alkalommal

tudtunk bemenni a szigorú előírásokat betartva. Az online kapcsolat kiépítésében az ÉTA Országos Szövetség technikai-informatikai eszközökkel segített a diákoknak és az otthonnak egyaránt. Több alkalommal a városbóladtunk élő „közvetítést”, így a Szent Tamás hegyről a naplementét láthatták a lakók, a Kis-Duna sétányról megmutatták a virágzó gesztenyefákat, megszólították a fagyit árusító nénit, aki előben üzent a lakóknak. Advent idején fotókat és videókat küldtek a lakóknak. Ha nem is teljes mértékben, de a kapcsolattartás fennmaradt a lakók és diákok között. 2021-ben a lányok közül négyen befejezték tanulmányaikat, így ketten maradtak a következő tanévre. 2021 nyarán ismét el tudtunk menni táborozni Balatonmárfafürdőre. Ekkor 8 fiatalot kísérem a Balatonhoz. A 2021/2022-es tanévben átalakult a diák önkéntes csapat. Szeptembert 3 diákkal kezdtük, majd folyamatosan jöttek a kilencedik évfolyamos fiúk, hogy szeretnének csatlakozni a programba. Most tanév végén 9 önkéntes szolgálatot teljesítő diánkunk van. Ők is online formában tartják a kapcsolatot az idősek otthonával, illetve az iskolában egyéb szolgálatot látnak el. Diákjaink az ÉTA Országos Szövetség által meghirdetett zárt körű alkotói pályázatban rendszeresen részt vesznek és több kategóriában 1., 2., 3. helyezéskben, illetve különdíjzásban részesültek.

Pápai Hajnalka, koordinátor tanár

A Fokról-Fokra Alapítvány tevékenysége

Batyikné Csőke Ágnes

Alapítványunk egy külső magán-alapítvány, 1989-ben egy segítő vállalkozás – az MS METÁL BT. hozta létre, majd az alapító jogutódja egy magánszemély lett. Fő feladatunk és célunk az esztergomi Montágh Iskolában tanuló fogyatékkal élő gyermekek társadalmi esélyegyenlőségének elősegítése. Mivel az általunk támogatott oktatási intézmény kistérségi beiskolázású, s komplex oktatási-nevelési-szakképzési intézmény (óvoda, általános iskola, fejlesztő osztályok, autista csoport, készségfejlesztő általános iskola, szakiskola), – így életkorban és fogyatékosági csoportokban is heterogén összetételű a tanulónépesség. Ezért feladataink is szerteágazóak. Alapítványunknak nincs állandó önkéntes munkatára, az aktualitás programoknál a Montágh Iskola pedagógusai, asszisztensei végeznek önkéntes tevékenységet a szabadidejük terhére. Az Alapítványt háromtagú kuratórium irányítja. Szervezetünknek nincs fizetett alkalmazottja.

Szervezetünk alapító okiratában szerepel, hogy a támogatások során elsősorban a tanórákon túli – az iskola falain túlmutató programokat, integrált tevékenységi formákat támogatja.

Alapítványunk az ÉTA szervezet tagja a 2000-es évek elejétől. Szolid költségvetéssel működő alapítvány, fő bevételeink: az 1%-os támogatás (140 000–250 000 között), és elsősorban a pályázati források. Célirányosan, konkrét csoportok vagy osztály „nevesített” támogatást

kap alkalomszerűen külső személyektől, melyet az adott támogatott csoport, osztály használ fel.

Számtalan alkalommal nyertünk az ÉTA-szervezet pályázatán, ezúton is köszönjük a lehetőséget nekik!

Éveken keresztül tartó, ismétlődő jellegű programjaink voltak:

- „Hegyen-völgyön” országjáró kirándulások, 1–3 napos kirándulás életkoruknak, állapotuknak, igényeknek megfelelően (Soprontól Miskolctapolcáig, Esztergamtól Pécsig, Nyíregyházától Ópusztaszerig számos kirándulási helyet kerestek fel tanulóink, megismerkedve az adott tájegység történelmi, földrajzi, muzeális értékeivel.

- Ötnapos DÖK-táborok a szakiskolásoknak (diák önkormányzati) a Balaton, a Velencei-tó partján, Kisbarnán.

- „Családi vakáció” – nyári családi tábor Balatonfenyvesen.

- „Zenével a drog ellen” szakiskolások fiataloknak drog prevenciós programsorozat, élőzenés koncertekkel.

- „Tanulás a múzeumban” – szentendrei skanzen, esztergomi Vízügyi Múzeum, Vármúzeum, Hollókő.

- Érzékenyítő program a Pázmány Péter Katolikus Egyetem esztergomi Tanárképző Centrumában leendő pedagógusok számára (ÉTA, Salva Vita Alapítványokkal közösen).

- Több alkalommal indultunk, s nyertünk a TESCO „Ön választ, mi segítünk” pályázati programjában.

► Természetesen igyekeztünk hozzájárulni az iskola tárgyi feltételeinek javításához, új – innovatív módszerek meghonosításához, eszközfejlesztéshez (iskolai színes játszóudvar, terápiás szoba, fejlesztőszoba kialakítása, új fejlesztőeszközök, illetve az oktatást segítő eszközök beszerzésével (projektor, fényképezőgép, diavetítő, AAK-eszközök, a covid alatt a védekezést segítő eszközök, anyagok beszerzése stb.).

Több esetben aktuális – a pillanatnyi nehéz helyzetekben igyekeztünk segítséget nyújtani (iskolai székény, tanári asztal, számítógép asztal vásárlásában, a tanévkezdéskor a szakképzés számára alapanyag beszerzésében, ballagási tarisznyák megvásárlásában, nevezési díj befizetésében, szakmai versenyen, néptáncos csoport számára cipők vásárlásában. Lengyel testvérvárosi programban támogatás, iskolai nemzetközi programokban együttműködő partner stb.).

Az iskolai hagyományok támogatása anyagi, tárgyi segítségével (óvodás Mikulás rendezvényre csomagok, szalagavató bálra reprezentáció, ballagási szalagok, dekoráció biztosítása, táncoktató megbízása-honorálása, versek jutalmazás, utazási költségek biztosítása, farsangtombola, tanév végi Montágh Napok segítése).

Hátrányos helyzetű tanulóinknak – lehetőségeink szerint anyagi támogatást nyújtunk, hogy a szervezett programok esetleges önrésze biztosított legyen. (De ballagási ruhát, szakmai versenyre munkaruhát is vetünk, tanuló bérletet is vásároltunk vidéki tanulóinknak).

Külső kapcsolatokban az OKTÁV felnőttképzési intézménnyel tartunk kapcsolatot („hídépítő” – érzékenyítő programok pedagógusok számára, gyp. és ped. asszisztens képzés).

Az iskola pedagógusai és az alapítvány keretében „önkéntesen” tevékenykedő kollégák esetében lehetőséget teremtünk, útiköltséget biztosítunk képzésen, továbbképzésen, rendezvényen való részvételre.

A programok tervezésénél, eszközbeszerzésnél, fejlesztéseknél maximálisan figyelembe vesszük az iskola igényeit, a gyermekek speciális szükségleteit.

Esztergom, 2022. május.15.

*Batyikné Csöke Ágnes
„Fokról-Fokra” Alapítvány
Kuratóriumának elnöke*

Bemutatkozik az ACER Kft.

Jelenleg az országban sok szervezet foglalkozik az atipikus fejlődésű gyerekek és felnőttek segítségével, társadalmi integrálásával. Mindenki igyekszik a maga lehetőségeihez mérten méltó bánásmódot kiharcolni a hétköznapiakban sokszor perifériára szorult csoportnak. De minden igyekezet ellenére sajnos ezek az emberek, programok és kezdeményezések nagyrészt olyan embereket szólítanak meg, akik valamilyen formában már érintettek a témában. A törekvések ellenére mai napig él a már ismert jelenség, miszerint egy átlag ember nehezen tud mit kezdeni nem átlagos embertársával.

Ezért nagyon fontos, hogy az akadályokkal küzdő emberekről, helyzetükről, a gyengeségeik okozta hétköznapi problémáikról lehessen beszélni, találkozson vele az átlagember. Az átlag gyerek. Hisz mikor érdemes elkezdni az integrációt, ha nem gyerekkorban?

Az ACER Kft. berkein belül már 2016-ban felmerült a kérdés, hogy hogyan lehetne a játszótereken megoldani, hogy tipikus és atipikus fejlődésű gyerekek fenntartások és kompromisszumok nélkül együtt játszhasználnak. Akkor erre két játszótéri eszköz megalkotásával sikerült választ adni, viszont 2017-ben a GINOP-2.1.7-15-2016-00148 azonosító számú és „Különböző fogyatékossággal élő gyermekek integrálását segítő játszótéri termékcsalád kifejlesztése” című pályázat keretén belül lehetőség nyílt egy sokkal nagyobb projektre, egy termékcsalád kifejlesztésére. A projekt keretében az ACER Kft. 32 757 935 Ft összegű támogatást nyert el.

A tervezési folyamatban a martonvásári „Együtt – Értük” Alapítvány tagjai nyújtottak szakmai segítséget, hogy az eszközök a lehető legnagyobb spektrumban tudjanak megszólítani gyerekeket.

A Magyarországon jelenleg hatályban levő, játszóterekre vonatkozó szabványok lehetőséget biztosítanak arra, hogy egy biztonságos játszótéri eszközt tervezzünk. Viszont olyan eszközökre, melyek megfelelnek a megszokott, valamint az attól eltérő képességprofilal rendelkező gyerekek számára, jelenleg nincs szabvány. Néhány segédanyag mentén lehet csak elindulni ezen a rögzös, de annál fontosabb úton.

Tervezéskor cél volt, hogy megszűnjenek a korlátok, de ehhez olyan eszközök kellenek, amiket mindenki tud használni, mindenki tud élvezni. A beszélgetések során sok olyan ötlet merült fel, melyek megvalósítása a pályázaton belül nem volt lehetséges, viszont a szakmai tapasztalatoknak köszönhetően sikerült szinte minden nehézséggel küzdő gyerek igényeit figyelembe vevő, speciális funkciókkal ellátni az eszközöket. A közös gondolkodás eredményeképp az eszköztervezési folyamatok új szempontok beépítésével gazdagodott. Olyan – tervezésben eddig újszerű – elvek mentén sikerült játékokat fejleszteni, mint a „minimális segítségadás elve”, mely technika lényege, hogy bár támogatja az eltérő képességekkel rendelkező gyermeket, csak a szükséges szintű segítséget adja a feladat teljesítéséhez. Ezt szem előtt tartva sikerélményhez juthat a gyakran hátránnyal induló gyermek is. Kiemelten fontos volt, hogy ne csak passzív résztvevői legyenek a játékok „speciális használói”, hanem aktív részesei is. Az elemi mozgásmintákra alapozó mechanizmusok, eszközfunkciók segítségével sikerült fair playhelyzetet teremteni a különböző képességű gyermekek számára.

Igy született meg a kerekesszékes forgóhinta, a vesztibuláris hinta, a taktilis mászóka, a kerekesszékes libikóka, a rugós eszköz, valamint az integrációs vár. A vár, a forgóhinta és a libikóka is úgy lett kialakítva, hogy a sajátos igényekkel rendelkező gyerekek csoportja számára önálló használatot biztosítson. A vár legfontosabb elemei akadálymentesen megközelíthe-

► tőek, a forgóhinta pedig kialakítása miatt könnyen mozgatható kerekesszékből is.

A rugós eszköz, – ahol egy fej fölé lógatott labdát kell körbe adni úgy, hogy a három játékos egy rugóra felszerelt székegyüttesen ül –, erősíti a hát- és vállövi izmokat, melyek erősödésével a gyermekek mozgáskivitelezése támogatható. A játék nagyban épít a csapatmunkára, mely a tényleges integráció gyakorlati megvalósulását jelenti.

A mászóka a mezítlábas parkokra emlékeztető ösvényt ötvöz egy köteles mászóval, így több játékmódot és taktilis élményt nyújtva.

Az akadályozottság súlyosabb fokú jelenléte esetén a passzív használati lehetőségre is van mód. A vesztibuláris hinta lengő és forgó mozgása közben ingerlődik a vesztibuláris rendszer, mely az egyensúly fejlesztésében fontos szerepet játszik. A mászóka a mozgástervezési, a térbeli tájékozódási és egyensúlyi területekre hat pozitívan, a váron levő paneljátékok pe-

dig a gyerekek érzékszerveit dolgoztatják meg játékos formában, ezzel fejlesztve az érzékelést. Ezek a területek – bár nagyobb fejlesztést igényelnek az atipikus fejlődésű gyerekeknél, és ezek a folyamatok lassabbak is, mint tipikus társaiknál –, a fejlődés támogatása minden gyermek esetén hasznos.

A pályázat keretein belül a cégnek sikerült olyan tapasztalatokat szerezni, melyek túlmutatnak az elkészült eszközökön. Ez a közreműködés lehetőséget biztosított arra, hogy az Acer Kft. megvalósítsa azt az elképzelést, hogy ők hogyan döntenék le a falakat az akadályozott és a tipikus gyerekek között, ezzel lehetőséget biztosítva arra, hogy minél fiatalabb korban találkozzanak azzal, hogy van, aki más, de az a más nem rosszabb. Hogy az a más, az ugyan úgy érték, amire oda kell figyelni. És bár ez egy hosszú út, remélhetőleg egyre több integrációs játszótér jön létre, amiket talán egyszer csak úgy fogunk hívni, hogy játszótér.

A napsugárzás elleni védelem fontossága az életünkben

Ha a nyaralásra gondolunk, szinte mindenkinek a napozás és strandolás jut eszébe először, de nagyon fontos, hogy ne feledkezzünk meg az önfeledt pillanatokban sem a napsugárzás elleni védelemről. A napból érkező UV- (ultraibolya) sugárzás bőrünk idő előtti öregedését okozza azáltal, hogy instabil szabad gyököket képez, amelyek károsítják a bőrünkben található kollagént. A napból érkező UV-sugárzásnak több tartománya van (UV-A, UV-B és UV-C), melyek közül az UV-B sugárzás okozza a leégést, az UV-A pedig a bőr idő előtti öregedéseért felel. Mindkét sugárzástípus jelentősen növeli a bőrrák kialakulásának kockázatát, ezért fontos a naptej használata a napon tartózkodás során. Az UV-B sugárzás dél előtt 10 és délután 3 óra között a legerősebb, ezért ebben az időszakban lehetőleg ne menjünk ki a napra.

A nap káros sugaraival szemben védelmet nyújtanak a fényvédő termékek, használatukkal megelőzhető az UV-sugárzás okozta leégés és bőroregedés, valamint csökkenthető a bőrrák kialakulásának kockázata. A naptejek hatásmechanizmusukat tekintve lehetnek kémiai vagy fizikai fényvédelemmel működő naptejek. A *kémiai fényvédők* olyan aktív összetevőket tartalmaznak, amelyek elnyelik az UV-sugarakat. A naptejekben alkalmazható kémiai UV-szűrőknek több típusa ismert, ám ezek között vannak, amelyek csak UV-B, és amelyek csak UV-A ellen nyújtanak védelmet. Éppen ezért általában több kémiai fényvédő összetevő is megtalálható egy naptejben, hogy mindkét sugárzással szemben megvédje bőrünket. Mivel a kémiai fényvédők könnyen felszívódnak, ezért ezeket a típusú naptejeket inkább a zsíros vagy kombinált bőrtípusra ajánlják. A fizikai fényvédőkben olyan UV-szűrők találhatók (pl.: cink-oxid), melyek védő hatásukat a káros sugárzás visszaverésével vagy szétszórásával fejtik ki. Érzékeny bőrű személyeknek és gyermekeknek ez utóbbi naptejcsoport használata javasolt, mivel rendkívül ritkán okoznak allergiás bőrgyulladást, köszönhetően annak, hogy a termék összetevői nem szívódnak be a bőrbe. A széles hatásspektrum érdekében több naptejben megtalálható fizikai és kémiai UV-szűrő egyaránt.

A naptejes tubusokon találkozunk az SPF kifejezéssel, melyet mindig valamilyen számjegy követ. Az SPF (Sun Protection Factor = napvédő faktor) mindig csak az UV-B sugárzás (leégés) elleni védelem mértékére

vonatkozik. Az SPF azt mutatja meg, hogy a naptej használatával a bőrünk UV-B sugárzással szembeni védekezőképessége hányszorosára növelhető. Tehát ha tudjuk magunkról, hogy a bőrünk a napon 20 perc alatt leég, akkor egy 50 faktoros naptej használatával ez az idő ötvenszeresére, azaz 1000 percre növeli a bőrünk UV-B sugárzással szembeni ellenálló képességét.

Ez körülbelül 16,5 órát jelent. A csupán UV-B védelemmel rendelkező fényvédő termékek hamis biztonságérzetet kelthetnek, hiszen használatuk ellenére a veszélyes UV-A sugarak továbbra is eléri a bőrt. Ahhoz, hogy a fényvédő termékek alkalmasak legyenek a megelőzésre, egyaránt védelmet kell nyújtaniuk mind az UV-B, mind az UV-A sugárzás ellen.

Fontos leszögezni, hogy egyetlen napvédő termék használatával sem lehet 100%-ban kiszűrni minden UV-sugárzást.

A fényvédő termékek használata során nagyon fontos a megfelelő mennyiségű termék bőrre juttatása. Azt lehet mondani, hogy a napvédő termékeket 2 mg/cm² mennyiségben kell alkalmazni, ami egy átlagos felnőtt számára körülbelül 6 teáskanálnyi naptej használatát jelenti. Kisebb mennyiségű fényvédő termék alkalmazása esetén a védelem aránytalanul csökken. A megadott mennyiség felének használata esetén a védelem akár kétszer-háromszor is kisebb lehet. Szemünk és fejünk védelméről se feledkezzünk meg, hordjunk UV-szűrős napszemüveget az erős napsugárzásban, valamint kalapot a napszúrás elkerülése érdekében.

Összefoglalva tehát a naptej használatának előnyei az alábbiak: hatékony védelmet nyújthatnak a leégéssel szemben, megakadályozhatják a napsugárzás okozta bőroregedés kialakulását, védelmet nyújthatnak a bőr ellenálló képességének napsugárzás okozta gyengülése ellen, a fényvédő termékek használata megakadályozhatja egyes bőr-karcinómák kialakulását.

Napégés tünetei, enyhítése gyógynövényekkel

Ha nem vagyunk elég óvatosak, és a tűző napra merészkedünk anélkül, hogy naptejet használnánk, akkor minden bizonnyal le fogunk égni az erős UV-B sugár-

► zástól. A leégés tünetei először csak a bőrön jelentkeznek, mely kipirosodik, kiszárad, húzódik és forró lesz. Később a fájdalmas részek gyulladása miatt a szervezetben is jelentkezhet láz, szédülés, hányinger, valamint szem- és fejfájás. A fájdalmak az első 24 óra elteltével tetőznek, tehát az enyhítő kezeléseket érdemes minél hamarabb elkezdni.

Az égett bőrfelületre kenhetünk különböző napégés után használatos hűsítő, bőrnyugtató készítményeket, vagy használhatunk olyan gyógynövényeket, amelyek képesek a tüneteink enyhítésére.

Az aloe vera (*Aloe barbadensis*) a legrégebbi és leghatásosabb gyógynövény égési sérülésekre.

A gyógynövény tárból közismert a körömvirág (*Calendula Officinalis*): Hámósít és segíti a bőr újra-

képződését. Olajos kivonatát, és virágainak forrázatát is használhatjuk az égett részeken borogatásként. A közönséges orbáncfűből (*Hypericum perforatum*) készült olajos kivonatot külsőleg használhatjuk, a hiperforin antibiotikus hatása révén csökkenti a gyulladás mértékét. Az orvosi székfű/kamilla virágzat (*Matricaria recutita/Chamomilla recutita*) talán a legkényeztetőbb otthoni módszer, hiszen szinte minden háztartásban fellelhető néhány filter kamillatea. Főzetéből borogatást készítve csökkenthetjük a gyulladást, de olajos készítményei is eredményesek égési sebek kezelésére. A házi kövirózsa (*Sempervivum tectorum*) népgyógyászatban használatos gyógynövény, présnedvét teszik a bőrre gyulladás- és fájdalomcsökkentő hatása miatt.

Valóban támogatott döntéshozatal?!...

Dr. Limbach Viktória

A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény egy rövidke szakaszban rögzíti a támogatott döntéshozatal alapjait, melyet igyekszik kibontani a támogatott döntéshozatalról szóló 2013. évi CLV. törvény.

A támogatott döntéshozatal célja az, hogy azok a nagykorú embereknek, akik nem állnak cselekvőképességet korlátozó gondnokság alatt, de bizonyos döntéseik meghozatalában bizonytalannak érzik magukat, mert belátási képességük kisebb mértékben csökkent, és szívesen vennék a segítséget, ne maradjanak magukra a döntéseik meghozatala során. Ezzel a lehetőséggel megjelent a magyar jogban is egy olyan jogintézmény, mely a cselekvőképesség korlátozását helyettesítheti, és segíti azokat, akik pl. mentális, intellektuális károsodásuk, szenvedélybetegségük, vagy egyéb körülményeik miatt a vagyoni és egyes személyi viszonyaikban nem tudnak másokkal egyenrangúan részt venni.

A jogalkotó tehát biztosítja a jogi feltételeit annak, hogy amennyiben az érintett ezt kéri, a gyámhatóság kirendel számára egy olyan, az érintett által általában ismert segítőt, aki figyelembe tudja venni az érintett személyes szükségleteit, úgy, hogy az irányítás és a döntés továbbra is az érintett kezében marad. A támogatott döntéshozatal egy bizalmi alapú, tanácsadói, támogatói szolgálat, ami nem járhat azzal, hogy a támogató az érintett helyett hoz döntéseket.

A támogató feladatait a jogszabály a támogatott kérésére sorolja fel, melyből jól látszik az a jogalkotói szándék, hogy nem fogadatlan prókátorokat akar a támogatottak mellé rendelni, akik folyamatos jelenlétükkel

átveszik a szükségtelen gondnok szerepét, hanem abból indul ki, hogy segíteni akkor és annyiban szabad, amikor és amennyiben azt a segítségre szoruló kéri. Tehát, ha a támogatott kéri, akkor a támogató jelen lehet a támogatott hivatalos ügyeinek intézése során, ahol lehetőségük van egymással folyamatosan egyeztetni, a támogató jelen lehet a támogatott személy jognyilatkozatainak megtételekor, és tanácsaival, tájékoztatásával elősegítheti nyilatkozattételét. A támogató mindezen túl a támogatott személy döntésének meghozatalához segítséget nyújt, valamint a döntése meghozatalában személyes jelenlétével közreműködik.

A támogató, a tanácsait szóban adja meg, de ha azt a támogatott, vagy a gyámhatóság kéri, tanácsait írásba kell foglalnia.

Ugye mindez milyen idillikusan hangzik? Mintha az életünk minden fontos eseményénél lenne mellettünk egy végtelenül bölcs tanácsadó, aki, ha megkérjük erre, eljön velünk a hivatalba és segít eldönteni, hogy

csak a lejárt személyi igazolványunkat hosszabbítsassuk meg, vagy útlevelet is csináltassunk magunknak, vagy eljön velünk az ügyvédhez és segít eldönteni, hogy eladjuk-e a lakásunkat annak a szimpatikus fiatal párnak, vagy jobb, ha nem költözzünk el, és így tovább. De mint minden esetben, itt is kevés a jogalkotói jó szándék, mert a gyakorlat próbáját ki kell állnia a szabályoknak, és mint az élet oly sok területén, itt is sok megoldani való feladat vár még a szakemberekre és a szakpolitikára. A MEOSZ egy évvel ezelőtt kerekasztal-beszélgetést szervezett a témában, ahol a szakértők többek között felvetették, hogy a támogatott döntéshozatal gyakorlatában hiányzik az egyéni szükségleteket figyelembe vevő módszertan, nincs objektív jogi kritériumrendszer, a gyámhivatal gyakorta a bíróságra hárítja a döntést az egyes ügyekben, mert bizonytalan a két eljárás viszonyában, és a döntéshozatalban, és hogy nincs képzés a támogatóknak, valamint a szülőknek.

Minden hibája ellenére mégis úgy gondolom, hogy ez a jogintézmény komoly vívmány, mely a támogatottak esélyegyenlőségének biztosítását szolgálja.

Forrás:

http://www.jgyph.hu/mentorhalo/tananyag/kitagolas/102_a_tmogatott_dntshozatal.html

<http://www.meosz.hu/visegrad/2021/03/29/cselekvokepesseg-es-tamogatott-donteshozatal-szakertoi-kerekasztal-beszelgetes-2/>

HSOÉSZ tematikus nap volt – és lesz

Lezajlott a HSOÉSZ és az ÉTA Szövetség „Hogyan? Tovább!” című tematikus napja

A Halmozottan Sérültek Országos Érdekvédelmi Szövetsége (HSOÉSZ) aktívan együttműködve az ÉTA Országos Szövetséggel évente több tematikus napot szervez – „tematikusan” sorozatunk idei első alkalomát májusban tartottuk meg „Hogyan? Tovább!” címmel Nyíregyházán.

A HSOÉSZ a tematikus napokon mindig olyan témaköröket állít fókuszba, melyek hasznos információkat adhatnak a fogyatékkal élő személyeket és az őket gondozó családok, támogató szervezetek/intézmények részére az élet különböző területeinek megszervezéséhez. A már-már megszokott online tér helyett végre személyesen találkozhattunk Nyíregyházán, a HSOÉSZ egyik tagszervezeténél, az ÉFOÉSZ Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Egyesületének épületében töltöttünk el egy tartalmas, gondolatébresztő napot. A májusi alkalom fő témája a halmozottan sérült fiatalok nagykorúvá válása és az iskolás korhatár elérése körüli új kihívások, ezzel kapcsola-

tos tapasztalatok megvitatása volt. A program indításként a meghívott előadóinkkal részletesen átbeszéltük a szülők és a megyében működő iskolák legfontosabb tapasztalatait, kihívásait és bizonytalanságait. A szakmai nap második felében áttekintettük a hazai intézményrendszer alakulásának sajátosságait, majd közösen vitattuk meg az iskolás korhatárt elérő halmozottan sérültek további ellátási szükségleteit – kiemelten a további fejlesztési lehetőségekről, a napközi ellátásról és a támogatott lakhatás kérdéseiről esett szó.

Nagyon örülünk, hogy ilyen sokan részt tudtak venni a rendezvényen a HSOÉSZ tagszervezetei és a Nyíregyháza környékén tevékenykedő szervezetek és szakemberek közül, köszönjük az előadóknak és a résztvevőknek az aktív közös gondolkodást és a megfogalmazott javaslatokat. Az idei év második felében újabb tematikus napot szervezünk, melynek pontos időpontjáról, helyszínéről és témájáról az ősz elején fogunk tájékoztatni titeket honlapunkon és közösségi oldalunkon.

A komplex iskolai mintaprogramunkkal fogyatékos-sággal, elsősorban értelmi és halmozott fogyatékos-sággal élő embertársaink elfogadását, társadalmi integrációját szeretnénk (elő)segíteni. A foglalkozások során a tanulók játékos formában ismerkedhetnek meg a legfontosabb fogalmakkal, a fogyatékos-sággal élő személyeket érintő legmeghatározóbb témákkal és társadalmi környezettel, valamint bátran kérdezhetnek (és kérdeznek is) az őket leginkább foglalkoztató konkrét kérdésekről. A tagszervezeteinken keresztül felkért tapasztalati szakértőink segítségével szeretnénk megmutatni nekik, hogy az értelmi fogyatékos-sággal élő emberek hogyan töltik mindennapjaikat, így elsőkézből ismerhetik meg az ő életüket – sikereiket és nehézségeiket egyaránt.

Vége a tanévnek – véget ért az iskolai szemléletformáló programunk ebben a tanévben

A Budapest Főváros XVII. kerületének Rákosmente Önkormányzatával szorosan együttműködve az ÉTA Országos Szövetség több éve látogatja a kerület iskoláit, ahol a programban együttműködő tagszervezeteink segítségével komplex érzékenyítő, szemléletformáló foglalkozásokat tartunk általános- és középiskolások számára a kerület iskoláiban. A programot ebben a félévben a Lámpás '92 Alapítvány tagszervezetünkkel közösen valósítottuk meg, ezúton is köszönjük közreműködésüket! Külön köszönet a „Lámpikáknak” azért, mert vállalták a tapasztalati szakértői feladatokat, és őszintén beszéltek magukról – vidám és nehéz pillanataikról egyaránt. Felejthetetlen élmény ez a gyerekeknek – amire a sok-sok-sok legyártott és emlékként szétszotrt karkötő is biztosan emlékeztetni fogja őket a jövőben.

Ebben a félévben a kerület 4 iskolájában jártunk a programmal, mind a négy helyen hetedik osztályos tanulókkal volt lehetőségünk beszélgetni a fogyatékos-sággal élők helyzetéről, a felmerülő kérdéseikről és tapasztalataikról. A résztvevő diákok jellemzően nyitottak voltak és érdeklődően fogadtak minket, bátran kérdeztek és osztották meg tapasztalataikat a témához kapcsolódva. A visszajelzések alapján élvezték a rövid játékokat és beszélgetést, kiemelten tetszett nekik a tapasztalati szakértők bemutatkozása és közvetlensége, valamint minden osztály nagyon szerette a „közös alkotás élményét” is. Tapasztalati szakértőink minden alkalommal megmutatták nekik (és nekünk is), hogy hogyan készül a „kötél”, pontosabban annak emlékébe is „ajándékozható” verziója: a karkötő.

A Rákosmente Önkormányzatával való együttműködést a következő tanévben is folytatjuk, újabb iskolákba, újabb osztályokba látogatunk el a következő tanévben a komplex mintaprogramunkkal. A személyes szemléletformáló alkalmak mellett a következő tanévre készülünk egy olyan fél-interaktív szemléletformáló oktatási segédvideóval is, amelyet az osztályfőnökök önállóan is tudnak majd használni a mi személyes jelenlétünk nélkül. Fontos küldetésünknek tekintjük,

hogy minél több és színesebb módon elősegítsük és támogassuk a fogyatékos-sággal élők társadalmi elfogadását és integrációját – ehhez pedig elengedhetetlen, hogy minél több iskolás korú gyermek ismerkedjen meg a fogyatékos-sággal élő emberek mindennapjaival és az őket érintő mindennapi kérdésekkel. Az oktatási segédvideó elkészítésével és megosztásával ezt szeretnénk támogatni, és reméljük, hogy az iskoláknak, osztályfőnököknek tudunk egy olyan eszközt ajánlani, amellyel akár önállóan is elkezdhetik ezt a párbeszédet a gyerekekkel.

Szeptemberi szakmai konferenciáról – beharangozó

Idén ünnepli 25. születésnapját az ÉTA Országos Szövetség!

A születésnaphoz kapcsolódva közösségi oldalunkon folyamatosan jelentkezünk az ÉTA munkásságához kötődő érdekességekkel, hiszen az elmúlt 25 évben rengeteg minden történt velünk, tagszervezeteinkkel és együttműködő partnereinkkel. A múlt mellett természetesen a jelenre is fókuszálunk: a jubileumi évben szakmai programsorozatot is szervezünk, melynek kiemelt eseménye a szeptemberi Születésnap Konferencia. A programon a szakmaiság kapja a főszerepet, meghívott előadóinkkal, valamint veletek közösen szeretnénk a fogyatékosügy terület aktuális kihívásairól és feladatairól beszélgetni és közösen gondolkodni. A program már alakul, bízunk benne, hogy minél többen velük tartotok 2022. szeptember 23-án Budapesten!

Folytatódik a gyermekvédelmi és gyámügyi dolgozók érzékenyítése

Az ÉTA Országos Szövetség az EMMI Gyermekvédelmi és Gyámügyi Főosztályának felkérésére 2018-tól kezdődően érzékenyítő képzéseket szervez és bonyolít le országosan. A képzés célja az értelmi fogyatékossgal élők mindennapjainak, hivatalos teendőinek gördülékenyebbé, akadálymentesebbé tétele, fő célcsoportja pedig a gyermekvédelem és gyámügy területén dolgozó szakemberek csoportja. A képzéssel összesen eddig több mint 800 dolgozót értünk el országsszerte. 2022 szeptemberétől folytatjuk: 8 alkalommal, 8 helyszínen szervezzük meg a képzéseket. A képzéseken Szövetségünkhöz tartozó szakemberek és tapasztalati szakértők adják át az alapvető ismereteket elméletben és gyakorlatban egyaránt.

Itt a nyár – indulnak a nyári programok

Indulnak a nyári programok, később lesznek részletek

Újságunk megjelenésekor már javában zajlanak az ÉTA Országos Szövetség nyári programjai. Szövetségünk a 2022. évben ismét megszervezi az elmúlt években igen

sikeresnek bizonyult mentálhigiénés családsegítő és rekreációs programjait a nyár folyamán 4-4 alkalommal, összesen 8 héten keresztül. A mentálhigiénés családsegítő program azoknak a tagszervezeteinkhez kapcsolódó családoknak kínál pihenési lehetőséget, akik sérült gyermeket- gyermekeket, felnőtt családtagot nevelnek; a rekreációs nyári programunk pedig a tagszervezeteinknél dolgozó munkatársak kiegészítő elleni mentális állapotát hivatott segíteni pihenéssel és mentálhigiénés szakmai programokkal. A korábbi évekhez hasonlóan a diák-önkéntes és közösségi szolgálati programban résztvevő tanulóinknak is szervezünk nyári tábor koordinátor tanáraink közreműködésével. A csoportos programok mind tagszervezetünk, a Regens Wagner Alapítvány Balatonmáriafürdői akadálymentesített vendégházaiban valósulnak meg, ősszel jelentkezünk a beszámolókkal!

Tagszervezetink számára a belső szakmai és foglalkoztatási pályázataink ismét elérhetőek!

Belső pályázatok és számítunk a beadásra, ne feledjék el!

A már ismert módon 2022-ben is közzé tettük honlapunkon a tagszervezetink számára elérhető belső szakmai és foglalkoztatási pályázataink kiírását, melyek célja a tagszervezetinél folyamatosan megvalósuló, a fogyatékossgal élő emberek életminőségét, illetve társadalmi integrációját direkt, vagy indirekt módon segítő szakmai programok támogatása. A kiírással kapcsolatosan minden dokumentum és információ elérhető az ÉTA Országos Szövetség honlapján, az <https://eta-szov.hu/> oldalon! A pályázatok benyújtási határideje 2022. június 30. éjfélig, reméljük, hogy számos nagyszerű beadott pályázat elbírálására lesz lehetősége a bíráló bizottságnak!

Közösségi szolgálat az Esztergomi Montágh Imre EGYMI, Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskolában

A 2017/2018-as tanévben indult iskolánkban a közösségi szolgálat. A 9. előkészítő osztályból 6 tanuló, 1 fiú és 5 lány vállalkozott a feladatra, akiknek az osztályfőnöke is én voltam. Iskolán kívüli feladatokra vállalkoztak, ebédlő rendben tartása, kíséret ellátása kirándulásra, felügyelet az iskolabuszon. Rendezvények lebonyolításában is sokat tevékenykedtek. Két tanulóval emlékezetes hetet töltöttünk Balatonmáriafürdőn.

*Schlenk Mária, koordinátor tanár
(A cikk a 6. oldal folytatása)*

ÉTA-HÍREK

A lap egyes írásainak tartalma nem minden esetben egyezik a szerkesztőség véleményével.

Értelmi Sérülteket Szolgáló Társadalmi Szervezetek és Alapítványok Országos Szövetsége (ÉTA) kiadványa

1158 Molnár Viktor u. 94-96. • Telefon/fax: (06 1) 414 0500 • e-mail: iroda@eta-szov.hu • honlap: www.eta-szov.hu • www.facebook.com/ETASzovetseg/

Felelős: Papp Ágnes, elnök

Szerkesztő: Bíró Hajnalka • Telefon: (06 20) 252 1256 • e-mail: biro.hajnalka@eta-szov.hu

Nyomda: Keskeny Nyomda ISSN 1788-2877